

I remissdebatten i första kammaren den 17 januari 1940 yttrade sig utrikesminister Günther:

Herr talman! När det från en del håll, nu senast av herr Sandler, har riktats förebråelser mot regeringen för att den skulle visa bristande förståelse inför vissa former av den svenska hjälpen till Finland — jag tänker närmast på frivilligrörelsen — får det nog sägas, att om däri inläggas förebråelser mot regeringen för ljumhet mot Finlandshjälpen som sådan, måste det föreligga något slags missförstånd. Om det är något som hela svenska folket för närvarande är enigt om, så är det väl det, att vi skola göra allt som kan göras för att bispringa det finska folket. Detta är så uppenbart och för övrigt också så pass naturligt, att det skulle vara meningslöst att vilja dölja eller bortförklara det, vare sig för oss själva eller utåt. I vårt svar på den ryska protesten ansågo vi oss därför böra klart utsäga, att det förhåller sig så, ty endast med den utgångspunkten kunde det bliva möjligt att söka förklara vår hållning till den finsk-ryska konflikten. Men det är ju då också givet, att en så enhällig opinion i en livsviktig fråga måste återfinnas inom den nuvarande regeringen, en samlingsregering. Denna Sveriges inställning gentemot Finland måste till och med självklart vara en huvudlinje i regeringens politik, och därav följer återigen, att om det finns kretsar, där man har en annan uppfattning än regeringen om hur Sverige borde hjälpa Finland, så beror det på att samma sak kan te sig annorlunda om man ser den i olika sammanhang. "Finlands sak är vår" — den parollen möter oss dagligen och den finner gensvar i alla svenska hjärtan. Det är inte nödvändigt att utveckla varför det förhåller sig så. Det står klart och tydligt för var och en av oss, att det måste vara så och att Sveriges framtid måste vara i högsta grad beroende av Finlands öde. För svensk utrikespolitik måste denna tankegång, denna överbevisning vara en ledstjärna, som inte får släppas ur sikte.

Men det är inte möjligt att bara styra rak kurs efter denna enda fyrbåk. Det rasar för närvarande två krig i Europa, och det ena innebär inte mindre faror för oss än det andra. Vi ha helt naturligt varit så upptagna av händelserna i Finland att vi blivit mindre lyhörda för vad som sker i samband med stormaktskriget. Det har ju också sett ut som om just ingenting skett — men detta är nog inte helt riktigt, det har hänt mycket, särskilt under de senaste veckorna. Framför allt har atmosfären laddats till det yttersta. De neutrala ha fått erfara detta på många sätt, och det finns ingen möjlighet att ställa i utsikt någon lättnad för den närmast kommande tiden. Tvärtom böra vi göra oss beredda att gå till mötes en tid av ökade påfrestningar. Den skärpning av läget, som alltmera gör sig märkbar och som kan väntas fortgå, ökar icke blott svårigheterna för vår legitima handel, utan även för vårt lands politiska kurs. Det kan icke förnekas, det bör icke fördöljas, att de fastlåsta ställningarna vid västfronten medfört, att vissa farhågor uppstått för att så att säga centrifugala krafter skola göra sig gällande, syftande till krigsskådeplatsens förläggande utanför dessa befästa områden och då till länder, som äro neutrala. Dessa förhållanden kräva även av oss ökad vaksamhet åt alla håll.

Men vilken spänning, som än må hava uppstått mellan de krigförandes fronter, där Sverige och andra neutrala länder kunna sägas befinna sig, så ligger vår utstakade linje därför icke mindre klar framför oss. Den kan angivas utan alla omskrivningar med det så ofta upprepade ordet neutralitet. På den punkten torde den svenska opinionen vara lika enhällig som när det gäller inställningen till Finland. Det borde inte heller utanför våra gränser råda någon tvekan härom, men icke desto mindre förmärkes det dagligen att vår neutrala hållning sättes i fråga än på det ena och än på det andra hållet. Det måste därför om och om igen upprepas, att svenska regeringen ämnar fasthålla vid den strängaste neutralitet. Den ämnar undvika alla åtgärder, som skulle kunna betecknas såsom oneutrala. Den ämnar avvisa alla försök att utifrån kränka vår neutralitet, med hot eller våld eller på annat sätt, och den ämnar icke frångå denna hållning på grund av förespeglingar om några fördelar, omedelbara eller i en obestämmd framtid.

Det kan förefalla onödigt att så starkt framhålla detta ännu en gång här inför svenska riksdagen, för vilken det icke innebär något nytt och där en motsatt ståndpunkt inte har framförts. Jag vill också öppet deklarerat, att när jag nu gör detta uttalande, så är det i sista hand inte för att riksdagen skall höra det, utan det är i förhoppning, att det skall uppfattas ute i världen och särskilt i de kretsar, där vår politiska hållning sedan någon tid tillbaka varit det stående ämnet för spekulationer av olika slag. Läget är sådant, att det måste förefalla angeläget, att detta säges i den svenska riksdagen och med dess bifall.

I neutraliteten, alltså icke "neutralitetsidioti", icke neutraliteten som självändamål utan som en högst förnuftig neutralitet, som befunnits nödvändig för att bevara vår självständighet, ha vi alltså en annan ledfyr, som vi också måste oavbrutet hålla i sikte. De blindskär, som vi hoppas att den skall rädda oss från, äro inte mindre farliga än de andra. Och därför är det — för att nu återgå till hjälpverksamheten för Finland — som det helt enkelt inte är möjligt att göra allt vad man skulle vilja göra för Finland, utan nödvändigt att hejda sig och överväga vad som kan göras.

Detta gäller också för det understöd, som Finland kan få från andra länder, i den mån det berör Sverige. Men det skall inte avhålla oss från att livligt uppskatta den sympati och det materiella understöd, som kommer Finland till del från alla delar av världen. Särskilt vill jag nämna den starka indignation, som överfallet på Finland framkallat i Amerikas förenta stater, och den stora hjälpsamhet som därifrån visats Finland. Även i vårt land kännes förvissningen om denna det amerikanska folkets inställning till våldsåtgärder mot fredliga, neutrala nationer som ett stöd. Vi förlita oss på att amerikanernas starkt utvecklade rättskänsla även för framtiden skall göra sig gällande och särskilt att den skall kraftigt reagera inför övergrepp mot neutrala länders livsintressen och deras ovedersägliga, otvetydiga rättigheter.

Herr talman! Jag har icke begärt ordet för att lämna någon utförligare utrikespolitisk exposé. Statsministern har redan framfört regeringens syn på det utrikespolitiska läget. Jag har bara velat i anknytning till några uttalanden här under remissdebatten stryka under ett par av de punkter, som förefalla mig vara de viktigaste i vår utrikespolitik för närvarande.

Till slut, herr talman, ber jag få uttrycka min glädje över den anslutning till regeringens utrikespolitik och den förståelse för denna politikens svårigheter, som kommit till uttryck under denna remissdebatt. När jag hörde herr Sändlers anförande, trodde jag några gånger att här skulle en avvikande mening komma att anmälas, men jag hann aldrig riktigt tro det till slut, och när jag efteråt sammanfattade mitt intryck av vad han sade, har jag närmast fått den uppfattningen, att också det var en anslutning till regeringens nuvarande politik. Jag hoppas, att jag icke har missförstått honom. Jag emotser ökade vanskligheter under den tid, som kommer, och för utrikesledningen är det givetvis en förutsättning för styrka att den kan räkna med riksdagens stöd och förståelse.

Källa: Svensk utrikespolitik under andra världskriget. Internationell politik 24, skrifter utgivna av Utrikespolitiska institutet, Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm, 1946.

In the preliminary debate on Jan. 17, 1940, in the First Chamber of the Swedish Parliament Foreign Minister Günther made the following remarks:

Mr. Chairman! As now in certain directions, latest by Mr. Sandler, the government has been reprimanded for showing a limited understanding on some forms of the Swedish aid to Finland - mainly I mean the volunteer movement - it should be said that if this is seek rebukes for slack of interest in the Finland help itself, there must be some sort of a misunderstanding in the matter itself. If anything, this is the matter in which the whole Swedish people is unanimous, and a natural consequence is that we should do everything to assist the Finnish people. This is so obvious and also otherwise so natural that it were meaningless to want to hide it or to tell something else, to us ourselves or elsewhere. In our reply to Russian protests we saw that we should say loud and clear that this is the only possible starting point to make our position clear in the Finnish-Russian conflict. But it is also self-evident that in a question of life and death a unanimous opinion must also be found within the present government, a government of national coalition. This sort of Swedish attitude towards Finland has also to be the matter-of-fact mainline of government's policy, and from this it follows that if there are circles where they have another idea on helping Finland than the government has, it is only because the same thing adopts a different outlook when seen in some other connection. "Finland's best is our common cause" ("*Finlands sak är vår*") - this slogan we meet daily and it evokes response in every Swedish heart. There is no need to try to find reasons why this is so. It is so clear and lucid for all of us, this is how it should be and the future of Sweden also depends in the greatest extent on the destiny of Finland. For the Swedish foreign policy this way of thinking, this conviction must be a guiding star that should not be allowed to vanish from sight.

But it is not possible to follow a straight course with this single beacon. Presently two wars rage in Europe with one having no less dangers than another. Naturally, we have been extremely occupied by the matters taking place in Finland and lost sensitivity to what happens in connection with the great power war. It might have seemed like nothing had happened - but this does not hold the whole truth, much has happened, especially in the last few weeks. First of all, the atmosphere has charged to the utmost. Neutral states have felt this in many ways, and one cannot see any prospects for any alleviation in the nearest future. On the contrary, we have to prepare to meet times of increasing hardships. Ever increasing tension that becomes more and more apparent and can be expected to be continued, does not only add difficulties to our legitimized commerce, but to the political course of our country, too. One cannot deny, and there is no need to deny that the frozen positions in the Western front have given reasons to misgivings that so called centrifugal forces will gain momentum with an idea that the war theater should be expanded outside of these fortified areas and thus to countries which are neutral now. A situation like this demands our increased alertness at all directions.

But whatever tension that still can be created between the fronts of the warring parties, and within which Sweden and the neutral states can be said to be, will the staked line we have selected lie no less clear in front of us. With no need to rewrite it, the very word is so often repeated 'neutrality'. In this matter the Swedish public opinion should be as unanimous as it was with our posture on Finland. Neither outside our borders there should prevail no confusion about this but one can find no decrease in seeing daily our neutral position being questioned from one or another direction. Therefore we should day after day repeat that the Swedish government intends to keep to the strictest neutrality. It aims to reject all attempts to infringe our neutrality from outside, with threats, violence or otherwise, and has no intentions to leave this stand for speculations about some advantages, immediate ones or in an

unspecified future.

It might seem unnecessary to point out this once again so strongly at the Swedish parliament, which finds nothing new in this and where no objections have been presented. I want to say it openly, when making this statement, that in the end it is not the parliament that should hear it, it is the desire that this will be understood out in the world and especially in those circles where our political standpoint a short while ago was constantly subjected to all kinds of speculations. Now, in this situation, it is most urgent to be announced in the Swedish parliament and with its assent.

When following neutrality, not neutrality idiocy, not a neutrality as a purpose itself but a highly rational neutrality found to be necessary to protect our independence, we also have another beacon that we also all the time have to keep in sight. The sunken rocks we this way try to be saved from are not less dangerous than the others. And therefore - if we come back to the subject of aid to Finland - it simply was not possible to do all we might have wanted to do to assist Finland, one had to stop for breath and weigh what really could be effectuated.

This applied also to the support that Finland was able to receive from other countries, as far as it concerned Sweden. But this should not refrain us from a real appreciation for the sympathy and material support that were shown to Finland all over the world. I want especially mention the strong indignation in the United States that the invasion on Finland created, and the extensive relief collected there for Finland. Also here we became assured of the support of the American people shown against use of violence towards friendly, neutral nations. We can rest assured that the highly developed sense of righteousness of the Americans will manifest itself also in the future and will particularly react strongly to infringements of the vital interests of neutral countries and their irrefutable and undisputable rights.

Mr. Chairman! I have not asked floor to make some deepgoing survey on foreign politics. The Prime Minister has already made the government's view on foreign policy clear. I only wanted in connection with some statements presented here in preliminary debate to underline a couple of points that I regard as the most important in our foreign policy today.

Finally, Mr. Chairman, may I present my pleasure in finding general acceptance of government's foreign policy and understanding the difficulties which now are expressed in this preliminary debate. When I heard Mr. Sandler's presentation, I thought a couple of times that now we have here a dissenting opinion. But at the end, I never really thought so, and when I later put together the impressions I got from his words, I was inclined to draw such an conclusion that he also supported the government's present policy. I hope I haven't misunderstood him. I expect increasing amount of difficulties in times to come, and the prerequisites, naturally, for the foreign policy leadership is that it can rely on the support and understanding of the Diet.

Source: Svensk utrikespolitik under andra världskriget. Internationell politik 24, skrifter utgivna av Utrikespolitiska institutet, Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm, 1946. (Swedish Foreign Policy under the Second World War, Stockholm, 1946). Translation: Pauli Kruhse

Ensimmäisen kamarin lähetekeskustelussa 17.1.1940 ulkoministeri Günther lausui seuraavaa:

Herra puhemies! Kun tietyltä taholta, nyt viimeksi herra Sandlerilta, on suunnattu nuhteita hallitukselle siitä, että se on osoittanut puutteellista ymmärrystä Ruotsin avun tietyissä muodoissa - ajattelen lähinnä vapaaehtoisliikettä - voidaan kylläkin sanoa, että jos siinä esitetään nuhteita hallitukselle laimeudesta Suomen apua kohtaan, täytyy asiassapitää vallita jonkinlainen väärinkäsitys. Jos on jokin, mistä Ruotsin kansa on nykyisin yksimielinen, kuten on, niin se on se, että meidän täytyy tehdä kaikki voitava Suomen kansan avuksi. Se on niin ilmeistä ja muutenkin niin luonnollista, että olisi tarkoituksetonta haluta salata tai kiistää sitä niin itseltämme kuin uloskin päin. Vastauksessa Venäjän protestiin katsoimme, että meidän tulee siksi selkeästi todeta, että tilanne on tämä, sillä vain siitä lähtökohdasta tulee mahdolliseksi yrittää selvittää asennettamme Suomen-Venäjän konfliktiin. Mutta selvää on, että niin yksituumaisen mielipiteen elintärkeässä kysymyksessä tulee myös löytyä nykyisessä hallituksessa, kokoomushallituksessa. Tämän Ruotsin asenteen Suomea kohtaan tulee myös olla päälinja hallituksen politiikassa ja siitä jälleen seuraa, että tietyissä piireissä, joilla on toinen käsitys kuin hallituksella siitä, kuinka Ruotsin tulisi auttaa Suomea, asiat johtavat siihen, että sama asia näyttää toisenlaiselta eri yhteyksissä. Iskulauseen "Suomen asia on meidän" kohtaamme päivittäin ja se kohtaa vastakaikua ruotsalaisten sydämessä. Ei ole tarpeen kuvata tarpeen, miksi asia on näin. Jokaiselle meistä on selvää, että sen tulee olla niin ja että Ruotsin tulevaisuuden tulee olla mitä suurimmassa määrin riippuvainen Suomen kohtalosta. Ruotsin ulkopoliitikassa tämän ajatuksenkulun, tämän vastaanvälttämättömän todistuksen olla johtotähden, jota ei saa päästää näkyvistä.

Mutta ei ole mahdollista ohjata vain suoralla kurssilla kohti tätä yhtä merkkituloa. Tällä hetkellä Euroopassa raivoaa kaksi sotaa ja toinen ei sisällä vähemmän vaaroja meille kuin toinen. Olemme aivan luonnollisesti olleet niin Suomen tapahtumiin keskittyneitä, että olemme vähemmän olleet kuuntelemassa, mitä tapahtuu suurvaltasodan yhteydessä. On näyttänyt siltä, kuin mitään ei olisi tapahtunut - mutta tämä ei ole aivan totta. On tapahtunut paljon ja erityisesti viime viikkoina. Ennen kaikkea ilmapiiri on kiristynyt äärimmilleen. Puolueettomat ovat saaneet kokea tämän monella tavalla, eikä näköpiirissä ole helpotusta lähimpinä tulevina aikoina. Päinvastoin. Meidän täytyy valmistautua kohtaamaan lisääntyvien koettelemusten aikoja. Se tilanteen kärjistyminen, joka yhä enemmän on nähtävissä ja jonka voidaan odottaa jatkuvan, ei vain lisää vaikeuksia lailliselle kaupalle vaan myös maamme valtiolliselle kurssille. Ei voi kieltää, eikä tule salata, että länsirintaman lukkiutuneet asemat ovat tuoneet tullessaan sen, että tiettyä huolta on aiheutunut siitä, että on ilmaantunut sanoaksemme keskipakoisia voimia, jotka tähtäävät sotanäyttämön siirtämiseen näiden linnoitettujen alueiden ulkopuolelle ja siten maihin, jotka ovat puolueettomia. Nämä seikat vaativat myös meiltä lisääntyvää valppautta kaikilla tahoilla.

Mutta onpa sotaikäyvien rintamien välille noussut mitä tahansa jännitteitä ja joissa Ruotsin ja muiden puolueettomien maiden voidaan sanoa olevan, ei paaluttamamme linja ole edessämme yhtään epäselvempänä. Se voidaan ilmoittaa ilman mitään uudelleenkirjoittamista usein toistetulla sanalla, puolueettomuus. Siinä kohden pitäisi ruotsalaisten mielipiteen olla yhtä yksimielinen kuin se on suhteessa Suomeen. Rajojemme ulkopuolella ei asiasta pitäisi vallita minkäänlaista epätietoisuutta, mutta siitä huolimatta panee merkille päivittäin, että puolueettomuusasemamme asetetaan kysymyksenalaiseksi yhdellä jos toisellakin taholla. Sen takia tulee uudelleen ja uudelleen toistaa, että Ruotsin hallitus aikoo pysyä mitä ankarimmassa puolueettomuudessa. Se aikoo välttää kaikkia toimenpiteitä, joita voisi pitää puolueettomuudenvastaisina. Se aikoo torjua kaikki ulkoiset yritykset puolueettomuuden loukkaamiseen, uhkailulla tai väkivallalla tai muulla tavoin, eikä aio luopua tästä asenteesta kuvitellen siten saavansa joitakin etuja, välittömästi tai joskus tulevaisuudessa.

Voi tuntua tarpeettomalta tuoda tätä esiin jälleen niin voimakkaasti Ruotsin valtiopäivien edessä, sillä siinä ei ole mitään uutta ja mitään vastakkaista näkemystä ei ole esitetty. Julistan myös avoimesti, että kun nyt annan tämän lausunnon, niin se ei viime kädessä ole siksi, että valtiopäivät sen kuulisivat vaan siinä toivossa, että se ymmärrettäisiin ulkona maailmassa ja erityisesti niissä piireissä, joissa poliittinen asemamme on jo jonkin aikaa ollut kaikenlaisten spekulatioiden pysyvä aihe. Tilanne on sellainen, että on pakottavaa sanoa asia Ruotsin valtiopäivillä ja sen suostumuksella.

Puolueettomuudessa, ei siis "puolueettomuusidiotismissa", ei puolueettomuudessa itsetarkoituksena, vaan äärimmäisen viisaassa puolueettomuudessa, joka on osoittautunut välttämättömäksi itsenäisyytemme säilyttämiseksi, meillä on myös toinen väylämajakka, joka myös pitää keskeytyksettä pitää näköpiirissä. Ne salakarit, joista toivomme voivamme välttyä, eivät ole yhtään vähemmän vaarallisia kuin toiset. Ja siksi - jos nyt palaamme Suomen avustustoimintaan - ei kerrassaan ole mahdollista tehdä kaikkea, jota haluaisimme tehdä Suomen hyväksi, vaan on välttämätöntä malttaa mielensä ja punnita, mitä voidaan tehdä.

Tämä koskee myös sitä tukea, jonka Suomi voi saada muilta mailta, siinä laajuudessa kuin se koskee Ruotsia. Mutta sen ei pidä estää meitä täysin voimin arvostamasta sitä myötätuntoa ja materiaalista tukea, joka tulee Suomen osaksi kaikkialta maailmasta. Erityisesti haluan mainita sen voimakkaan paheksunnan, jonka hyökkäys Suomeen on nostanut esille Amerikan Yhdysvalloissa ja sen suuren avustustoiminnan, joka sieltä on osoitettu Suomeen. Myös meidän maassamme katsotaan tämä Amerikan kansan asenne rauhallisiin ja puolueettomiin maihin kohdistuvia väkivallantekoja vastaan tueksi. Luotamme siihen, että amerikkalaisten voimakkaasti kehittynyt oikeudentunto pätee myös tulevaisuudessa ja erityisesti siihen, että se tulee voimakkaasti reagoimaan puolueettomien maiden elintärkeisiin etuihin ja niiden vastaanvälttämättömiin ja yksiselitteisiin oikeuksiin kohdistuviin hyökkäyksiin.

Herra puhemies! En ole pyytänyt puheenvuoroa esittääkseni jotakin perinpohjaista ulkopoliittista katsausta. Pääministeri on jo tuonut esiin hallituksen näkemyksen ulkopoliittisesta tilanteesta. Olen vain halunnut korostaa joihinkin lähete keskustelun lasuntoihin liittyen muutamaa niistä kohdista, jotka minusta tuntuvat tärkeimmiltä nykyhetken ulkopoliitikassamme.

Lopuksi, herra puhemies, pyydän saada ilmaista iloni siitä hallituksen ulkopoliittikan kannatuksesta ja sen poliittisten vaikeuksien ymmärtämisestä, jota tämän lähete keskustelun yhteydessä on ilmaistu. Kun kuulin herra Sandlerin esityksen, luulin että tässä nyt ilmaistaan poikkeava mielipide, mutta en oikein ehtinyt uskoa lopuksi ja kun jälkeinpäin kokosin käsitykseni siitä, mitä hän sanoi, että olin lähinnä saanut sen käsityksen, että myös se oli kannatus hallituksen nykypoliitikalle. Toivon, etten ole käsittänyt häntä väärin. Odotan lisääntyviä vaikeuksia tulevina aikoina ja edellytys ulkopoliittiselle johdolle on tietysti saada vahvistus sille, että se voi tukeutua valtiopäivien tukeen ja ymmärrykseen.

Lähde: Svensk utrikespolitik under andra världskriget. Internationell politik 24, skrifter utgivna av Utrikespolitiska institutet, Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm, 1946. Käännös Pauli Kruhse.